

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

องค์การบริหารส่วนตำบลราชภัฏจันทรเกษม

อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

โทรศัพท์ ๐๕๕-๖๑๕๔๘๐ โทรสาร ๐๕๕-๖๑๕๔๘๐

คำนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลราวตันจันทร์ ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อกำหนด มาตรการในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหา การกระทำผิด วินัย ของเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้มา กำหนดเป็น คู่มือป้องกันการผลประโยชน์ทับซ้อน

องค์การบริหารส่วนตำบลราวตันจันทร์

มกราคม ๒๕๖๕

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ	หน้า
	๑
วัตถุประสงค์	๑
เป้าหมาย	๑
ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน	๑
ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	๓
การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน	๕
มาตรการในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๖

ส่วนที่ ๑ บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ สาธารณะขาดความ เป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ของส่วนรวม และทำให้ ประโยชน์หลักขององค์กรต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของ ผลประโยชน์การเงิน คุณภาพ การบริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่นๆ เป็นต้น องค์การบริหาร ส่วนตำบลราวตันจันทร์ ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยการวิเคราะห์ ความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อจัดทำมาตรการการปฏิบัติงานของผู้บริหารพนักงาน พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง

2.2 ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเพื่อป้องกันการสูญหายของทรัพย์สิน ที่ เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

2.3 เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลราวตันจันทร์

2.4 เพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยก ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

2.5 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารงานแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก และ ประชาชนทั่วไป

3. ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน

คำว่า Conflict of Interests มีการใช้คำภาษาไทยไว้หลายคำ เช่น “ผลประโยชน์ ทับซ้อน” “ผลประโยชน์ขัดกัน” “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ “การขัดกันแห่งผลประโยชน์” ถ้อยคำเหล่านี้ ถือเป็น รูปแบบหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักคุณธรรม จริยธรรม และ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Governance) โดยทั่วไปเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึงความทับซ้อน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กล่าวถึง เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และได้ใช้อิทธิพลตามอำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัว โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวม มีหลากหลาย รูปแบบไม่จำกัดอยู่ใน รูปแบบของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงิน หรือทรัพย์สินมีลักษณะ ๗ ประการ ดังนี้

1. หาผลประโยชน์ให้ตนเอง คือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อตนเอง เช่น ข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่ให้ บริษัทตัวเองได้ งานรับเหมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน เป็นต้น

2. รับผลประโยชน์ คือ การรับสินบนหรือรับของขวัญ เช่น เป็นเจ้าพนักงานสรรพากรแล้วรับเงิน จากผู้มาเสียภาษี หรือเป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้อแล้วรับสิ่งของเป็นของกำนัลจากร้านค้า เป็นต้น
3. ใช้อิทธิพล เป็นการเรียกผลตอบแทนในการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ ส่งผลที่เป็น คุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม
4. ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การใช้รถยนต์ หรือคอมพิวเตอร์ราชการทำงานส่วนตัว เป็นต้น
5. ใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เช่น รู้ว่าราชการจะตัดถนน จึงรีบไปซื้อที่ดินในบริเวณดังกล่าวดักหน้า ไว้ก่อน เป็นต้น
6. รับงานนอก ได้แก่ การเปิดบริษัททำธุรกิจซ้อนกับหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ เช่น เป็นนักบัญชี แต่รับงานส่วนตัวจนไม่มีเวลาทำงานบัญชีในหน้าที่ให้กับหน่วยงาน เป็นต้น
7. ทำงานหล้งออกจากตำแหน่ง คือการไปทำงานให้กับผู้อื่นหล้งออกจากที่ทำงานเดิม โดยใช้ ความรู้หรืออิทธิพลจากที่เดิมมาใช้งาน หรือเอาประโยชน์โดยไม่เป็นธรรม เช่น เอาความรู้ในนโยบายและแผนของธนาคารประเทศไทยไปช่วยธนาคารเอกชนอื่น ๆ หล้งจากเกษียณ เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
กรณีความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑.การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิด ผลกระทบ ของ ความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบความเสี่ยง และการดำเนินการวิเคราะห์ และจัดเรียงลำดับ ความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความ เสี่ยง และความรุนแรง ผลกระทบ และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิง พรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็น ตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน
(บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความสะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการมาปฏิบัติงานนานๆครั้ง

ระดับความเสี่ยงแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับ ความเสี่ยงที่ จะเกิดความเสียหายกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ(โอกาสX ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

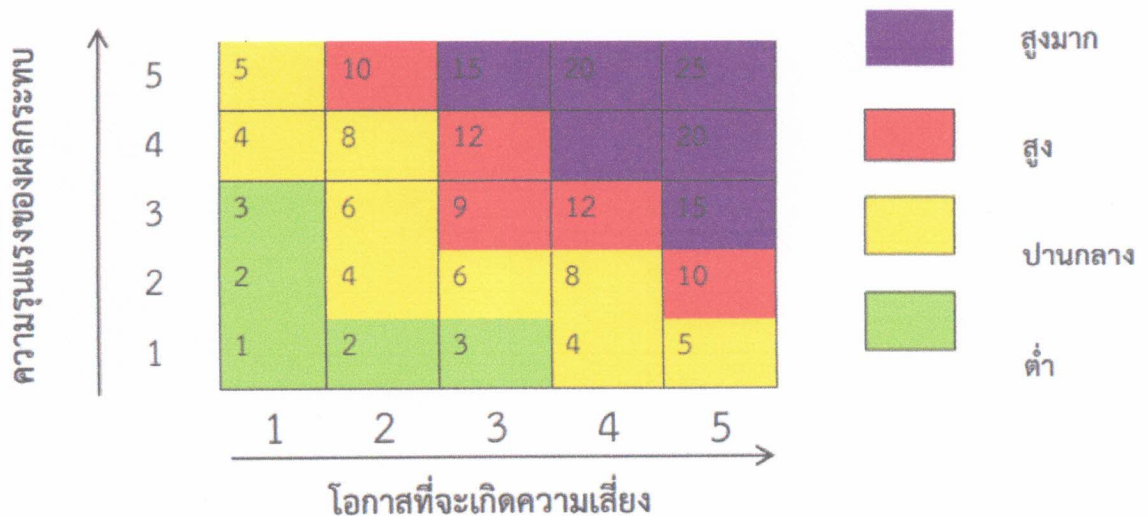
ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk profile) ที่ได้จากการพิจารณา จัดระดับ ความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดขึ้น และขอบเขตของ ระดับ ความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้

ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ใช้เกณฑ์จัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก(Extreme)	15 – 25 คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	ม่วง
เสี่ยงสูง (High)	9 – 14 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	แดง
ปานกลาง (Medium)	4 – 8 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยง	เหลือง
ต่ำ (low)	1 – 3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	เขียว

๒.การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลราวต้นจันทร์ มีการดำเนินการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๔ ระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ สรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ขององค์การบริหารส่วนตำบลราวต้นจันทร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน

เหตุการณ์ประเด็น ผลประโยชน์ทับซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาส เกิด การ ทุจริต	ระดับของ ผลกระทบ	มาตรการ/กิจกรรมการป้องกันความ เสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง	เลือกซื้อร้านที่ ตนเองหรือเป็น ญาติหรือร้านที่ ตนเองคุยได้ง่าย	๔	๔	-ปรับเปลี่ยนหมุนเวียนร้านค้าในการ ซื้อ วัสดุ -กรรมการตรวจรับพัสดุจะต้อง เข้มงวด ในการตรวจรับจริง
การจัดเก็บภาษี อากรของ อบต. ราวต้นจันทร์	การเก็บรักษาเงินค่าภาษี ของ อบต.ราวต้นจันทร์ มีความเสี่ยงที่ จะเกิดขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่อาจจะ นำเงิน ค่าธรรมเนียมในการ จัดเก็บภาษี มาใช้ก่อน โดยที่ยัง ไม่นำไป ฝากธนาคาร	๒	๓	อบต.ราวต้นจันทร์ มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบการรับ - ฝาก เงิน ตามระเบียบที่กำหนด
การนำทรัพย์สิน ของทางราชการมา ใช้ส่วนตัว	ผู้บริหาร / พนักงาน มีการนำ ทรัพย์สินของ อบต.ราวต้นจันทร์ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การนำรถยนต์ส่วนกลาง มา ใช้ในการทำธุระส่วนตัว เป็นต้น	๓	๒	มีมาตรการควบคุมการใช้รถยนต์ ส่วนกลางและควบคุมการเบิกจ่าย น้ำมัน
การจัดทำ/หรือ บรรจุ โครงการ พัฒนาใน แผนพัฒนาท้องถิ่น	มีการนำโครงการ/เลือกทำ โครงการเฉพาะในพื้นที่หมู่บ้าน ตนเอง/หรือเป็นเครือญาติ	๒	๓	- พิจารณาพื้นที่ที่ประสบปัญหาและมี ความจำเป็นอันดับแรก - แต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบ - จัดทำประชาคม ทุกครั้งที่จัดทำและ เพิ่มเติมโครงการในแผน

มาตรการในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

องค์การบริหารส่วนตำบลราวต้นจันทร์ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ร่วมขับเคลื่อน การดำเนินงานตามมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานราชการและ ดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานราชการและ ดำเนินการสร้างจิตสำนึกพนักงานส่วนตำบลราวต้นจันทร์และบุคลากรในสังกัดให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตทุกรูปแบบอย่างจริงจัง โดยมีกระบวนการดำเนินการที่สำคัญเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะที่จะนำไปปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๕ ดังนี้

(1) การวางแผนทางและมาตรการการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามทุจริตหรือประโยชน์ทับซ้อนได้รวมทั้งการจัดการส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและสอดคล้องกับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ จัดทำมาตรการ ส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

(2) ในเรื่องของการรับชำระภาษี ขององค์การบริหารส่วนตำบลราวต้นจันทร์ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการรับ - ผากเงิน ประจำจัน ตามระเบียบและปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด

(3) มีบันทึกขอใช้รถยนต์ส่วนกลางทุกครั้ง และให้ลงรายละเอียดในการขอใช้รถยนต์ในครั้งนั้น โดยได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง

(4) มีการประกาศมาตรการป้องกันการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ ส่วนรวม โดยผ่านกระบวนการการวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การทุจริตความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน การศึกษาการทุจริตไปสู่การทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงมีการวิเคราะห์ปัจจัย การทุจริตการเกิดผลกระทบต่อประชาชน

(5) การสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนโดยเฉพาะผู้ให้บริการและผู้มีส่วนได้เสีย ให้เกิดความร่วมมือเป็นผู้เฝ้าระวัง การแจ้งเบาะแสและมีสื่อรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายของผู้บริหารขึ้นเน้นการปลอดทุจริตเพื่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งในการช่วยกันป้องกันการทุจริต